

2018

VALSTYBINĖS
MOTERŲ IR VYRŲ
LYGIŲ GALIMYBIŲ
2015–2021 METŲ
PROGRAMOS
ĮGYVENDINIMO 2018
METAIS
TARPINSTITUCINĖ
ATASKAITA

Turinys

Turinys.....	1
Įvadas	3
Apibendrinimas	3
Santrumpų sąrašas	4
Rezultatai.....	5
PIRMASIS PROGRAMOS TIKSLAS Skatinti vienodas moterų ir vyrų galimybes užimtumo ir darbo srityje.....	5
1 uždavinys. Mažinti moterų ir vyrų darbo užmokesčio skirtumus.....	5
2 uždavinys. <i>Mažinti sektorinę ir profesinę darbo rinkos segregaciją pagal lytį</i>	6
3 uždavinys. Didinti moterų, ypač kaimo, galimybes imtis verslo ir jį plėtoti	6
ANTRASIS PROGRAMOS TIKSLAS Siekti subalansuoto moterų ir vyrų dalyvavimo priimant sprendimus ir einant aukščiausias pareigas.....	8
4 uždavinys. Skatinti moterų motyvaciją ir gebėjimus dalyvauti priimant sprendimus, kurti moterų karjerai palankią aplinką	8
TREČIASIS PROGRAMOS TIKSLAS Didinti moterų ir vyrų lygybės institucinių mechanizmų efektyvumą	9
5 uždavinys. Didinti valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, teisėsaugos pareigūnų, žurnalistų ir kitų darbuotojų gebėjimus integruoti lyčių aspektą	9
6 uždavinys. Padėti savivaldybėms imtis veiksmų, užtikrinančių lygias moterų ir vyrų galimybes.....	10
KETVIRTASIS PROGRAMOS TIKSLAS Skatinti lyčių aspekto integravimą.....	13
ŠVIETIMO IR MOKSLO SRITYJE	13
8 uždavinys. Didinti specialistų, galinčių konsultuoti ir mokyti moterų ir vyrų lygybės klausimais ir dirbti tarptautinėse misijose patarėjais, skaičių.....	12
9 uždavinys. Skatinti merginas ir vaikus rinktis „netradicines moterims ir vyrams“ studijų kryptis, profesijas.....	13
11 uždavinys. Skatinti nediskriminacinį požiūrį į moteris ir vyrus vadovėliuose ir kitoje mokymo medžiagoje	14
SVEIKATOS APSAUGOS SRITYJE	14
12 uždavinys. Užtikrinti gimdos kaklelio, krūties, prostatos vėžio patikros galimybę ir informacijos apie tokią patikrą teikimą	14
KULTŪROS SRITYJE.....	16
14 uždavinio „Vertinant šalies kūrėjų indėlį į kultūrą ir meną, skatinti laikytis lyčių lygybės principo“ ir 15 uždavinio „Skatinti didesnę vyrų dalyvavimą kultūrinėse iniciatyvos	16
APLINKOS SRITYJE.....	16

16 uždavinys. Didinti visuomenės informuotumą aplinkos klausimais.....	16
17 uždavinys. Skatinti nevyriausybių organizacijų aktyvumą aplinkos srityje integruojant lyčių aspektą.....	17
KRAŠTO APSAUGOS SRITYJE	17
18 uždavinys. Didinti specialistų, galinčių konsultuoti ir mokyti moterų ir vyrų lygybės klausimais ir dirbti tarptautinėse misijose patarėjais, skaičių	17
TEISINGUMO PRIEINAMUMO SRITYJE.....	18
19 uždavinys. Gerinti visuomenės, ypač kaimo moterų, informuotumą apie teisių gynimo priemones, įskaitant galimybę gauti nemokamą teisinę pagalbą.....	18
TARPTAUTINIO BENDRADARBIAVIMO SRITYJE	18
20 uždavinys. Didinti Lietuvos indėlį tarptautinių organizacijų veikloje, susijusioje su moterų ir vyrų lygybės politikos įgyvendinimu, ir skleisti Lietuvos gerąją patirtį	19

Ivadas

Šioje ataskaitoje pateikiama informacija apie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. balandžio 13 d. įsakymu Nr. A1-199 patvirtinto Valstybinės moterų ir vyrų lygių galimybių 2015–2021 metų programos (toliau – Programa) įgyvendinimo veiksmų plano 2018–2021 metams (toliau – Veiksmų planas) priemonių, numatytų 2018 metams, įgyvendinimą.

Programos tikslas – nuosekliai, kompleksiskai ir sistemingai spręsti moterų ir vyrų lygybės problemas visose srityse ir užtikrinti Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo nuostatų įgyvendinimą. Šio įstatymo 4 straipsnis numato valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų pareigą įgyvendinti moterų ir vyrų lygias teises, rengti ir įgyvendinti priemones, skirtas moterų ir vyrų lygioms galimybėms užtikrinti.

Programos vykdymą koordinuoja ir ataskaitas rengia Moterų ir vyrų lygių galimybių komisija, sudaryta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. kovo 6 d. nutarimu Nr. 266.

Programa finansuojama iš atitinkamų metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ministerijoms ir įstaigoms, atsakingoms už priemonių įgyvendinimą, patvirtintų bendrųjų asignavimų, ES fondų ir kitų lėšų, gautų Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Apibendrinimas

2018 m. metais buvo įgyvendinta **50 priemonių**, kurios yra numatytos Valstybinės moterų ir vyrų lygių galimybių 2015–2021 metų programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. vasario 4 d. nutarimu Nr. 112 „Dėl Valstybinės moterų ir vyrų lygių galimybių 2015–2021 metų programos patvirtinimo“ (toliau – Programa), įgyvendinimo veiksmų plane 2018–2021 metams (toliau – Veiksmų planas).

Ataskaitiniu laikotarpiu įgyvendintos priemonės prisidėjo prie Programos tikslų įgyvendinimo: 1) skatinant vienodas moterų ir vyrų galimybes užimtumo ir darbo srityje, 2) siekiant subalansuoto moterų ir vyrų dalyvavimo priimančioms sprendimus ir einant aukščiausias pareigas, 3) didinant moterų ir vyrų lygybės institucinių mechanizmų efektyvumą ir 4) integruojant lyčių lygybę į švietimą, kultūrą, sveikatos apsaugą, žemės ūkio politiką, krašto apsaugą, užsienio politiką, ir kt.

Didelė dalis 2018 m. įgyvendintų priemonių buvo švietėjiško, informacinio ar mokomojo pobūdžio veiklos.

Dauguma priemonių finansuotos iš valstybės biudžeto ministerijoms ir įstaigoms, įgyvendinančioms programą, skirtą bendrųjų asignavimų (toliau – VB) ir dalis iš ES struktūrinių fondų lėšų.

Santrumpų sąrašas

AM – Aplinkos ministerija
CEDAW – JT Moterų diskriminacijos panaikinimo komitetas
DB – Demokratijos bendrija
EIGE – Europos lyčių lygybės institutas
EM – Energetikos ministerija
ES – Europos Sąjunga
FM – Finansų ministerija
JT – Jungtinės tautos
KAM – Krašto apsaugos ministerija
KM – Kultūros ministerija
KMUIC – Kauno moterų užimtumo informacijos centras
LDB – Lietuvos darbo birža prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
LKT - Lietuvos kultūros taryba
LGPC – Lygių galimybių plėtros centras
LMLO – Lietuvos moterų lobistinė organizacija
LSD – Lietuvos statistikos departamentas
MIC – Moterų informacijos centras
NTA – Nacionalinė teismų administracija
NVO – Nevyriausybinės organizacijos
Programa – 2015 m. vasario 4 d. Lietuvos Respublikos vyriausybės nutarimu Nr. 112 patvirtinta Valstybinė moterų ir vyrų lygių galimybių 2015–2021 m. programa
SADM – Socialinės apsaugos ir darbo ministerija
SAM – Sveikatos apsaugos ministerija
URM – Užsienio reikalų ministerija
ŪM – Ūkio ministerija
VB – Valstybės biudžeto ministerijoms ir įstaigoms, įgyvendinančioms programą, skirtą bendrųjų asignavimų dalis (Eur) Veiksmų plano priemonėms įgyvendinti
VDI – Valstybinė darbo inspekcija Veiksmų planas – Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. balandžio 13 d. įsakymu Nr. A1-199 patvirtinto Valstybinės moterų ir vyrų lygių galimybių 2015–2021 metų programos įgyvendinimo veiksmų plano 2015–2017 metams
VLK – Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos
VRM – Vidaus reikalų ministerija
ŽTT - Žmogaus teisių tarybos
ŽŪM – Žemės ūkio ministerija

Rezultatai

PIRMASIS PROGRAMOS TIKSLAS

Skatinti vienodas moterų ir vyrų galimybes užimtumo ir darbo srityje

1 uždavinys. Mažinti moterų ir vyrų darbo užmokesčio skirtumus

Įgyvendinant Veiksmų plano priemonę 1.8 „Atlikti kasmetinius teminius patikrinimus, įskaitant darbo užmokesčio auditą, atsižvelgiant į 2014 m. Europos Komisijos rekomendacijas dėl moterų ir vyrų vienodo darbo užmokesčio principo stiprinimo didinant skaidrumą, ir rezultatus pristatyti Lietuvos Respublikos trišalei tarybai ir Komisijai“, Valstybinė darbo inspekcija prie LR socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atliko virš 60 teminių patikrinimų moterų ir vyrų lygių teisių įgyvendinimo darbo teisinių santykių srityje. Šie patikrinimai buvo atliekami pagal Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus patvirtintą Moterų ir vyrų lygių teisių įgyvendinimo darbo teisinių santykių srityje kontrolinį klausimyną. Jų metu buvo tikrinami klausimai dėl vienodų atrankos kriterijų taikymo, priimant į darbą ar perkeltant į aukštesnes pareigas; vienodų darbo vertinimo kriterijų ir vienodų atleidimo iš darbo kriterijų taikymo; vienodo darbo užmokesčio, įskaitant visus papildomus uždarbius, už tokį patį ar vienodos vertės darbą mokėjimo; vienodų sąlygų darbuotojams kelti kvalifikaciją, siekti profesinio tobulėjimo, persikvalifikuoti, įgyti praktinę darbo patirtį, taip pat vienodų lengvatų; priemonių, kurių ėmėsi darbdavys, kad darbuotojas, darbuotojo atstovas, darbuotojas, liudijantis ar teikiantis paaiškinimus, būtų apsaugoti nuo priešiško elgesio, neigiamų pasekmių ir kitokio persekiojimo, kai reaguojama į skundą arba į kitą teisinę procedūrą dėl diskriminacijos; lygių galimybių politikos įgyvendinimo ir vykdymo priežiūros principų įgyvendinimo priemonių priėmimo ir paskelbimo įprastais būdais, kai įmonės vidutinis darbuotojų skaičius yra daugiau kaip 50.

Vadovaujantis VDI teritorinių skyrių darbo inspektorių atsakymais į minėto kontrolinio klausimyno klausimus, jų tikrintose įmonėse dažniausiai (nustatyti 7 atvejai) buvo pažeistas reikalavimas darbdaviams, kurių vidutinis darbuotojų skaičius yra daugiau kaip 50, priimti ir įprastais darbovietėje būdais paskelbti lygių galimybių politikos įgyvendinimo ir vykdymo priežiūros principų įgyvendinimo priemonės (virš 11 % neigiamų atsakymų į šį kontrolinio klausimyno klausimą). Taip pat buvo nustatytas vienas atvejis, kad darbuotojams už tokį patį ar vienodos vertės darbą buvo mokamas nevienodas darbo užmokestis (apie 2 % neigiamų atsakymų į šį kontrolinio klausimyno klausimą) bei vienas atvejis, kai darbdavys nesiėmė priemonių, kad darbuotojas, darbuotojo atstovas, darbuotojas, liudijantis ar teikiantis paaiškinimus, būtų apsaugoti nuo priešiško elgesio, neigiamų pasekmių ir kitokio persekiojimo, kai reaguojama į skundą arba į kitą teisinę procedūrą dėl diskriminacijos (apie 2 % neigiamų atsakymų į šį kontrolinio klausimyno klausimą). Šiems pažeidimams pašalinti VDI inspektoriai surašė privalomai vykdytinus Reikalavimus pašalinti pažeidimus arba pateikė rekomendacijas, kurių įgyvendinimas kontroliuojamas.

Įgyvendinant Veiksmų plano priemonę 1.9 „Į Valstybinės darbo inspekcijos skyrių seminarus darbo teisinių santykių srityje įtraukti klausimus, susijusius su Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo nuostatų dėl moterų ir vyrų lygių teisių darbe taikymu, ypač dėl vienodo darbo užmokesčio už vienodą ar vienodos vertės darbą“, VDI teritoriniai skyriai, 2018 metais organizuodami darbdavių ir darbuotojų atstovams konsultacinius renginius ir seminarus darbo teisinių santykių srityje, šių renginių ir seminarų metu pasisakė Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo nuostatų dėl moterų ir vyrų lygių teisių darbe taikymo, ypač dėl vienodo darbo užmokesčio už vienodą ar vienodos vertės darbą, klausimais.

2 uždavinys. Mažinti sektorinę ir profesinę darbo rinkos segregaciją pagal lytį

Įgyvendinant Veiksmų plano priemonę 2.4 „Išsiaiškinti, kodėl mokiniai technologijų pamokose vis dar skirstomi pagal lytis, ir pateikti siūlymus mokytojams dėl priemonių, padedančių spręsti lygių galimybių klausimą technologijų pamokose“, 2018 metais: Ugdymo plėtotės centras 2018 m. organizavo seminarų ciklus technologinio ugdymo kokybei tobulinti. Tikslinė grupė – technologijų mokytojai, dirbantys pagal technologijų pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrąsias programas, įgyvendinantys technologijų mokyklinio brandos egzamino programą, etninės kultūros modulį „Technologijos ir etninė kultūra“, menų, pradinio ugdymo ir profesijos mokytojai. Seminaruose diskutuota lyčių klausimas, aiškintasi, ar seminarų dalyvių mokyklose mokiniai skirstomi pagal lytį, jei taip – kodėl, dalytasi patirtimi ir teikta rekomendacijos bei gerosios praktikos pavyzdžiai, kaip įgyvendinti technologinio ugdymo programas (mitybos, tekstilės, konstrukcinių medžiagų, elektronikos) mišriose grupėse, neskirstant mokinių pagal lytį. Seminarų dalyvių teigimu, pagrinde yra dirbama mišriose grupėse. Berniukų ir mergaičių grupių susidarymas galimas 9 arba 10 klasėse ir viduriniame ugdyme, mokiniams tikslingai pasirinkus vieną iš technologinio ugdymo programų ar krypčių. Seminarų ciklas buvo įgyvendinamas bendradarbiaujant su Lietuvos technologijų mokytojų asociacija, aukštųjų mokyklų mokslininkais, atsižvelgiant į dalykinės kompetencijos tobulinimo poreikį ir „Valstybinių ir savivaldybių mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų, mokytojų ir pagalbos mokytojui specialistų 2017–2019 metų kvalifikacijos tobulinimo prioritetus“, patvirtintus LR švietimo ir mokslo ministro 2017 m. rugpjūčio 25 d. įsakymu Nr. V-647. Siekiant išsiaiškinti, keliose Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklose ir kodėl mokiniai technologijų pamokose vis dar skirstomi pagal lytis, savivaldybėms išsiųstas raštas.

Įgyvendinant Veiksmų plano priemonę 2.5. „Vykdėti informacijos dėl moterų ir vyrų lygių galimybių darbe sklaidą socialiniams partneriams Valstybinės darbo inspekcijos turimais kanalais“, 2018 metais VDI informacijos dėl moterų ir vyrų lygių galimybių darbe sklaida socialiniams partneriams buvo vykdoma elektroniniu paštu, VDI interneto svetainėje, seminarų metu.

3 uždavinys. Didinti moterų, ypač kaimo, galimybes imtis verslo ir jį plėtoti

Įgyvendinant Veiksmų plano priemonę 3.1 „Įgyvendinti iniciatyvas, skirtas moterų verslumui, finansiniam raštingumui, ir kitoms kompetencijoms didinti: rengti renginius, organizuoti specializuotas konsultacijas, seminarus“, VšĮ „Versli Lietuva“ 2018 metais

suorganizavo renginį „Moteris versle: galimybės ir iššūkiai“, kuris vyko Tauragės bendradarbybės centre „Spiečius“. Jame dalyvavo 33 moterys. Nors šis renginys ir buvo sėkmingas, tačiau, numatyti bendri uždavinio įgyvendinimo rodikliai, t. y. „renginių, skirtų moterų verslumui, finansiniam raštingumui ir kitoms kompetencijoms tobulinti, skaičius - 5 renginiai“ ir „moterų, dalyvavusių renginiuose, skirtuose moterų verslumui, finansiniam raštingumui ir kitoms kompetencijoms tobulinti, skaičius – 200“ nebuvo pilnai pasiekti dėl pasikeitusių pavaldžių institucijų prioritetinių veiklos krypčių, numatomų institucijų veiklos planuose bei atitinkamų lėšų perskirstymo.

Įgyvendinant Veiksmų plano priemonę 3.2 „Remti kaimo gyventojų, moterų ir vyrų, veiklos įvairinimo ir smulkią ne žemės ūkio verslo skatinimo projektus Lietuvos kaimo vietovėse“ LR Žemės ūkio ministerijos iniciatyva buvo skatina ir finansuoja ne žemės ūkio verslo kūrimo ir plėtros projektus pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos (toliau – KPP) priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos srities „Parama investicijoms, skirtoms ne žemės ūkio veiklai kurti ir plėtoti“ veiklą „Parama investicijoms, skirtoms ekonominės veiklos kūrimui ir plėtrai“ ir veiklos sritį „Parama ekonominės veiklos pradžia kaimo vietovėse“ (toliau – KPP priemonė). MVLG programos 3.3 priemonei numatyti asignavimai 2018 m. – 18 500 tūkst. Eur. Per 2018 m. pagal KPP priemonę parama skirta 252 projektams (iš jų 191 verslo pradžios projektui ir 61 verslo plėtros projektui). Šiems projektams įgyvendinti skirta 13 738 tūkst. Eur paramos lėšų (iš jų 4 477 tūkst. Eur verslo pradžios projektams ir 8 738 tūkst. Eur verslo plėtros projektams). MVLG programos 2018 m. skirtų asignavimų rodiklis pasiektas 71,44 proc., tačiau MVLG programos vertinimo kriterijaus reikšmė, numatyta 2018 m., yra viršyta ir sudaro 420 proc. nuo planuotos rodiklio reikšmės. Toks skirtumas tarp planuotų ir skirtų asignavimų bei planuotų ir pasiektų rodiklių susidarė dėl mažesnių, nei planuota, projektų. Pareiškėjai neprašė galimos didžiausios paramos sumos planuojamoms investicijoms, todėl projektų skaičius viršytas, o jiems įgyvendinti skirtų asignavimų suma nepasiekta.

Pažymėtina, kad pagal šią KPP priemonę verslo projektai buvo atrenkami suteikiant nediskriminuojantį pranašumą moterims. Taikyti atrankos kriterijai: verslo plėtros projektams – Pareiškėja yra moteris arba pareiškėjo – juridinio asmens – pagrindinė akcininkė, esanti ja ne mažiau kaip 1 m. iki paraiškos pateikimo (paraiškos pateikimo dieną ne trumpiau kaip paskutinius vienus metus nepertraukiamai), yra moteris – suteikiami 5 balai (iš 100 galimų); verslo pradžios projektams – Pareiškėja (fizinis asmuo) yra moteris arba pareiškėjo (juridinio asmens) pagrindinė akcininkė, turinti daugiau kaip 50 proc. juridinio asmens akcijų, žemės ūkio bendrovės pajų (juridinių asmenų, kurie neturi ir negali turėti akcijų, atveju pagrindiniam akcininkui prilyginamas vadovas), yra moteris – suteikiami 5 balai (iš 100 galimų).

Pagal gautų ir atrinktų projektų duomenis iš 1163 projektų, pateiktų 2018 m., moterys (vertinant pagal atrankos kriterijus) pateikė 792 verslo pradžios projektus ir 51 verslo plėtros projektą. Iš jų, paramos sutartys pasirašytos su 14 moterų, planuojančių verslo plėtrą, ir 85 moterimis, pradedančiomis verslą. Pažymėtina, kad 2018 m. paraiškų pagal KPP priemonę priėmimas vyko metų pabaigoje, todėl tikslūs vertinimo ir paramos skyrimo rezultatai bus žinomi tik 2019 m. pabaigoje.

Igyvendinant Veiksmų plano 3.3. priemonę „Skatinti moteris steigti savo verslą“, Užimtumo tarnyba rinko statistiką ir informavo, kad 2018 m. savarankišką verslą viso pradėjo 104,201 asmenys. Iš jų, 47,365 moterys (45,5 proc.).

Igyvendinant Veiksmų plano 3.4. priemonę „Skatinti žemos kvalifikacijos moteris įgyti darbo rinkoje paklausią kvalifikaciją ar kompetenciją“, 2018 m. Užimtumo tarnyba vykdė profesinius mokymus kuriuose viso dalyvavo 16,633 asmenys ir iš jų 42,3 proc. sudarė moterys.

ANTRASIS PROGRAMOS TIKSLAS

Siekti subalansuoto moterų ir vyrų dalyvavimo priimant sprendimus ir einant aukščiausias pareigas

4 uždavinys. Skatinti moterų motyvaciją ir gebėjimus dalyvauti priimant sprendimus, kurti moterų karjerai palankią aplinką

Igyvendinant Veiksmų plano priemonę 4.5 „Organizuoti renginius, skatinančius moteris kurti inovatyvius verslus“, Ekonomikos ir inovacijų ministerijai pavaldi Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūra vykdydama priemonę suorganizavo renginį „Socialinės inovacijos – verslui ir visuomenei“, kuris vyko gruodžio 13 d. Kaune. Renginyje dalyvavo „Women Go Tech“ programos vadovė Diana Česonytė, kuri apžvelgė pirmąją mentorystės ir konsultacijų programą Lietuvoje, skirtą merginoms ir moterims, siekiančioms karjeros technologijų sektoriuje. Informacinių technologijų įgūdžių tobulinimo galimybes pristatė Monika Samaškaitė, „Code Academy“ švietimo plėtros vadovė. Renginyje taip pat buvo nagrinėta socialinių ir technologinių inovacijų sklaidos ir plėtros tema, kurią pristatė Simona Šimulytė, programos „ChangeMakersOn“ kūrėja. Renginys organizuotas pagal projektą „Technologijų ir inovacijų populiarinimas“, kuris finansuojamas Europos regioninės plėtros fondo lėšomis – 3509 eurais.

Taip pat, siekdama skatinti inovatyvių verslų kūrimą moterų tarpe, MITA atstovė sudalyvavo diskusijoje bei renginyje „Tapk Kūrėja“ apie mergaičių technologinį ugdymą. Jo metu buvo pristatyta iniciatyva orientuota į mergaičių IT sugebėjimų ugdymą - technologijų stovykla skirtą mergaitėms.

Igyvendinant Veiksmų plano priemonę 4.6 „Užtikrinti lyčių pusiausvyrą vietos veiklos grupėse priimant sprendimus dėl bendruomenių inicijuotos vietos plėtros kaimo vietovėse“, Žemės ūkio ministerija, įgyvendindama minėtą priemonę aktyviai skatino ir rėmė vietos plėtros strategijų, finansuojamų pagal KPP priemonės „LEADER programa“, įgyvendinimą.

Per 2018 metus vietos plėtros strategijų įgyvendinimas vyko nuosekliai ir suplanuotų asignavimų išmokėjimas buvo viršytas 2 870 tūkst. Eur (121,87 proc.).

Igyvendinant šią MVLG programos priemonę didžiausias dėmesys skiriamas lyčių pusiausvyrai vietos veiklos grupių kolegialiuose valdymo organuose, turinčiuose sprendimų priėmimo teisę, priimant kaimo vietovėms (vietos veiklos grupių veiklos teritorijų lygmeniu,

dažnu atveju sutampančių su savivaldybių teritorijų ribomis) svarbius sprendimus, susijusius su investicijomis, strateginiu planavimu, gyventojų aktyvinimu, paramos lėšų naudojimo tikslų bei krypčių nustatymu.

Taip pat yra kreipiamas dėmesys į tai, kad vietos veiklos grupėse lyčių pusiausvyrą yra kontroliuojama ir užtikrinama nuolatiniu bei dinamišku valdymo organo rotacijos būdu.

Įgyvendinant Veiksmų plano priemonę 4.11 „Iš dalies finansuoti Programos tikslus atitinkančių NVO institucinio stiprinimo projektus“, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos paskelbto konkurso būdu atrinkta nevyriausybinė organizacija „Moteryų informacinis centras“ (MIC), įgyvendino iniciatyvą sukurti Pagalbos moterims liniją Vilniuje. Jos metu MIC įrengė bei aprūpino būtinosiomis priemonėmis darbo vietą, įgyvendino iniciatyvos viešinimo kampaniją bei išleido reklamjuostę, skirtą kviesti savanorius prisijungti. Taip pat, buvo suorganizuotos kelios tikslinės komandiruotės į Kauno bei Klaipėdos Pagalbos moterims Linijos padalinius, susipažinti su šio darbo specifika.

TREČIASIS PROGRAMOS TIKSLAS

Didinti moterų ir vyrų lygybės institucinių mechanizmų efektyvumą

5 uždavinys. Didinti valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, teisėsaugos pareigūnų, žurnalistų ir kitų darbuotojų gebėjimus integruoti lyčių aspektą

Įgyvendinant Veiksmų plano priemonę 5.5 „Tobulinti Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos ir jai pavaldžių įstaigų valstybės tarnautojų kvalifikaciją lyčių lygybės darbo vietoje klausimais“, Vidaus reikalų ministerija, kaip atsakinga vykdytoja, 2018 m. organizavo mokymus, VRM pavaldžių įstaigų valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, kvalifikacijos tobulinimui moterų ir vyrų lygių galimybių temomis.

1. Viešojo saugumo tarnybos prie VRM pareigūnai dalyvavo mokymuose „Lygios galimybės“, kuriuos vedė Lietuvos Respublikos lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba. Dalyvavo 42 pareigūnai.

2. Policijos departamente prie VRM ir pavaldžiose įstaigose buvo organizuoti specialieji su lygių galimybių tematika susiję mokymai policijos pareigūnams:

- Smurtas artimoje aplinkoje;
- Koordinuotas tarpinstitucinis atsakas į smurtą artimoje aplinkoje;
- Pareigūnų veiksmai neapykantos nusikaltimų atvejais;
- Prekybos žmonėmis tyrimas.

Viso buvo surengti 46 mokymai, kuriuose dalyvavo 943 policijos įstaigų darbuotojai (iš jų 484 vyrai ir 459 moterys).

3. Valstybės sienos apsaugos tarnyboje prie VRM vyko mokymai:

- Kova su prekyba žmonėmis (organizuoti 2 renginiai, apmokyti 36 pareigūnai);

- Prieglobsčio prašytojai pasienyje. Standartai ir praktika (organizuoti 2 renginiai, apmokyti 38 pareigūnai);
- Reagavimas į iškvietimus, susijusius su teisės pažeidimais ir nusikaltimais prieš asmenį (organizuoti 5 renginiai, apmokyti 63 pareigūnai).

Įgyvendinant Veiksmų plano priemones 5.7, „Organizuoti darbuotojų mokymus, siekti keisti diskriminuojamą požiūrį į moters ir vyro vaidmenis ekonominėje veikloje, užtikrinti žinių apie moterų ir vyrų lygybę sklaidą“, **5.8** „Organizuoti diskusijų klubą-darbuotojų pusryčius, pasikviečiant lygių galimybių ekspertus, moteris lyderes ir kitus žinomus šios srities žmones“ ir **5.9** „Vykdėti Mentorystės programą „Augink“, kurios tikslas – ugdyti darbuotojų kompetencijas, skatinti nestereotipinį mąstymą, moterų lyderystę, mažiau patyrusių darbuotojų profesinį ir asmeninį augimą, ugdyti gebėjimą valdyti vykstančius pokyčius“, Susisiekimo ministerija siekiant užtikrinti žinių, apie moterų ir vyrų lygybę, sklaidą bei ugdyti ir skatinti darbuotojų profesinį ir asmeninį augimą, 2018 metais sudarė galimybes atsakingiems darbuotojams dalyvauti dalyvavo Žmogaus teisių stebėjimo instituto kartu su Lygių galimybių kontrolierės tarnyba organizuojamuose mokymuose „Lygių galimybių įgyvendinimas darbo santykiuose“ ir personalų valdymo profesionalų asociacijos mentorystės programoje.

Ministerijos diskusijų klube 2018 metais lankėsi įvairių profesijų – meno, verslo atstovų, kurie dalinosi savo karjeros, verslo sėkmės istorijomis, kaip antai Viktorija Trimbel, UAB Quantum capital vadovė, žinoma muzikologė, Lietuvos radijo ir televizijos laidų vedėja, Lietuvos muzikos ir teatro akademijos docentė Zita Kelmickaitė, istorikai Alfredas Bumblauskas, Liudas Mažylis ir kt.

Ministerijos Vidaus tvarkos taisyklės papildytos nauju skyriumi - Lygių galimybių ir smurto prevencijos įgyvendinimas, kuriuo bus siekiama užtikrinti darbo aplinką, kurioje valstybės tarnautojai ir darbuotojai nepatirtų priešiško, neetiško, žeminančio, agresyvių, užgaulių, įžeidžiančių veiksmų, smurto prevencijos ir lygios galimybės darbo aplinkoje užtikrinimo. Taipogi, vidaus tvarkos taisyklės papildytos nuostatomis, kuriose reglamentuojama, kur darbuotojai turi kreiptis, jeigu mano, kad tam tikri veiksmai jų atžvilgiu turėjo diskriminacinį ir (ar) priekabiavimo pobūdį, taip pat fizinio, psichologinio ar emocinio smurto apraiškų.

Įgyvendinant Veiksmų plano priemonę 5.11 „Organizuoti mokymus Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos darbuotojams moterų teisių, moterų ir vyrų lygybės, lyčių aspekto integravimo klausimais“, Užsienio reikalų ministerija 2018 m. vasario 20 d. per išvykstančiųjų diplomatų mokymus surengė Europos lyčių lygybės instituto direktorės Virginijos Langbakk paskaitą „Lyčių lygybės aspektai. Ką turi žinoti išvykstantys dirbti į atstovybes užsienyje“, kurios metu 77 diplomatai buvo supažindinti su lyčių lygybės aspekto užtikrinimu diplomatinės tarnybos metu. Šiai priemonei planuotos lėšos (500 eurų) nebuvo panaudotos, nes paskaitai organizuoti finansavimo neprireikė.

6 uždavinys. Padėti savivaldybėms imtis veiksmų, užtikrinančių lygias moterų ir vyrų galimybes

Įgyvendinant Veiksmų plano priemonę 6.1 (taip pat 6.1.1., 6.1.2., 6.1.3., 6.1.4., 6.1.5., 6.1.6. priemones) „Stiprinti moterų ir vyrų lygybę savivaldos lygmeniu“, Lygių galimybių

kontrolieriaus tarnyba kartu su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos savivaldybių asociacija, Lietuvos moterų lobistine organizacija ir Lietuvos statistikos departamentu pradėjo vykdyti didelės apimties Europos Sąjungos lėšomis finansuojamą projektą „Savivaldybės sėkmės kodas – lyčių lygybė“.

Projekto tikslas – sistemiškai siekti moterų ir vyrų padėties skirtumų mažinimo savivaldybėse, ugdant viešojo sektoriaus subjektų sąmoningumą lyčių lygybės klausimais, gebėjimus atpažinti moterų ir vyrų (ne)lygybę lemiančius veiksnius, kurti ir diegti tikslines priemones lygioms galimybėms užtikrinti. Siekiant Projekto tikslo, numatyti trys Projekto veiklų vykdymo etapai: 1) moterų ir vyrų padėties savivaldybėse analizė; 2) konkrečių priemonių keisti moterų ir vyrų lygių galimybių padėtį savivaldybėse įgyvendinimas; 3) visuomenės sąmoningumo lyčių lygybės klausimais didinimas. 2018 metais buvo sėkmingai įgyvendinti pirmieji du Projekto etapai – analizė ir konkrečių priemonių kūrimas, jų įgyvendinimas savivaldybėse bei iniciatyvos viešinimas.

Taip pat, 2018 metais, 10-je bandomųjų savivaldybių, LGKT atlikto kokybinį tyrimą apie tai kaip savivaldoje vykdoma lyčių lygybės politika. Kokybinio tyrimo rezultatai buvo pristatyti tyrimo ataskaitoje ir pagrindinės tyrimo išvadas, ir rekomendacijas apibūdinančiame infografike. Pristatant kokybinio tyrimo rezultatus buvo surengtos diskusijos „Gerovės valdymas: lygi visuomenė – laiminga visuomenė?“, kuriose iš viso dalyvavo 122 asmenys. Taipogi, remiantis šio tyrimo rezultatais buvo parengtas lyčių lygybės vadovas savivaldybėms „Nuo A iki Z“ ir mokymų „Lyčių lygybės sprendimai sėkmingai savivaldai“ paketas. Juo vadovaujantis buvo apmokyti 169 savivaldybių atstovai.

Bendradarbiaujant su Lietuvos statistikos departamentu, pagal parengtą lyčių (ne)lygybės rodiklių savivaldybėse sąrašą, buvo sukurtas interaktyvus lyties pagrindu išskirtos statistikos žemėlapis, kuriame iki metų pabaigos integruoti 29 lyčių lygybės rodikliai.

2018 metais Veiksmų plano vertinimo kriterijams 6.1., 6.2., 6.3., 6.4., 6.5., 6.9, 6.10 pasiekti pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 7 prioriteto „Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas“ įgyvendinimo priemonę Nr. 07.3.4-ESFA-V-425 „Moterų ir vyrų lygybės skatinimas“ buvo numatyta skirti 300 tūkst. eurų asignavimų. Iš šios sumos buvo įsisavinta beveik 138 tūkst. eurų (46 %). Šiuos sutaupymus didžiąja dalimi sąlygojo interaktyvaus lyties pagrindu išskirtos statistikos žemėlapio įdiegimas Oficialiosios statistikos portale bendradarbiavimo su Lietuvos statistikos departamentu pagrindais. Nepanaudota 162 tūkst. eurų suma bus įsisavinama į Projektą įtraukiant naujas veiklas ir įgyvendinant jas 2019-2020 metų laikotarpiu. Tarnyba kiekvieną einamųjų metų ketvirtį Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Europos Sąjungos investicijų skyriui bei Europos socialinio fondo agentūrai teikia ataskaitas apie Projekto įgyvendinimo metu pasiektus rodiklius.

Įgyvendinant Veiksmų plano priemonę 6.4 „Remti lyčių lygybės iniciatyvų, skatinančių ne-stereotipinį požiūrį į moteris ir vyrus, sklaidą ir įtvirtinimą visuomenėje“, nors šios priemonės įgyvendinimas nebuvo numatytas 2018 metais, tačiau Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos iniciatyva buvo surenti Nacionalinės lygybės ir įvairovės apdovanojimai, skirti pagerbti ir paskatinti labiausiai 2018 metais lygybės ir įvairovės srityje nusipelnčius asmenis, organizacijas bei žmogaus teisių iniciatyvų autorius. Nugalėtojai buvo išrinkti susumavus

internetu balsavusios visuomenės ir iniciatyvas vertinusios komisijos balsus. LGKT atkreipia dėmesį, kad šiemet apdovanojimai ypatingi tuo, kad lygybės ir įvairovės idėjos pritraukė kaip niekada daug bendraminčių ir rėmėjų. Tai pirmieji metai, kai prie apdovanojimų organizavimo prisijungė verslo įmonės, taip pripažindamos lygių galimybių svarbą.

Taip pat pažymėtina, kad šalia Veiksmų plane numatytų priemonių moterų ir vyrų lygių galimybių srityje įgyvendinimo, LGKT 2018 metais vykdė prevencinę veiklą ir informacijos lyčių lygybės tema sklaidą.

8 uždavinys – plėtoti moterų ir vyrų lygybės statistinę informaciją, papildyti ją naujais, su kitomis valstybėmis palyginamais statistiniais rodikliais

Igyvendinant Veiksmų plano priemones 8.1. „Rengti ir skelbti lyčių lygybės statistinę informaciją“ ir **8.2** „Plėtoti ir tobulinti lyčių lygybės statistiką darbo rinkos, švietimo, žemės ūkio, moterų verslumo srityse; rengti statistinę informaciją apie smurtą lyties pagrindu“, Lietuvos statistikos departamentas 2018 m. parengė bei paskelbė statistikos lankstinuką „Moterys ir vyrai Lietuvoje 2017“.

Kovo 8-ios proga bendradarbiaujant su Estijos ir Latvijos statistikos tarnybų specialistais buvo paruoštas ir išplatintas informacinis pranešimas - „Moterų atstovavimas priimant sprendimus Baltijos šalyse“ (<https://osp.stat.gov.lt/informaciniai-pranesimai?eventId=155153>) ir informacinis pranešimas „Tarptautinę Moters dieną minint“ (<http://osp.stat.gov.lt/informaciniai-pranesimai?articleId=3238834>).

2018 m. prisidėta rengiant Eurostato skaitmeninį interaktyvų leidinį „Moterų ir vyrų gyvenimas Europoje“, kuriame pateikta statistika apie moterų ir vyrų gyvenimą Europoje. Leidinys išverstas į 24 Europos kalbas, taip pat lietuvių kalbą (<https://osp.stat.gov.lt/infographs/index.html>).

Sudalyvauta Estijos statistikos tarnyboje - Baltijos šalių nacionalinių statistikos tarnybų specialistų susitikime lyčių statistikos klausimais. Pagrindinis susitikimo tikslas – bendro leidinio „Women and Men in the Baltic Countries 2018“ projekto aptarimas. Leidinį planuojama išleisti 2019 m. gegužės mėn.

Toliau buvo užtikrintas Lyčių lygybės statistinės informacijos skelbimas Oficialiosios statistikos portalo Rodiklių duomenų bazėje bei tęstas nuolatinis bendradarbiavimas teikiama informaciją reikalingą Eurostato bei Jungtinių Tautų Ekonomikos komisijos (UNECE) portaluose esančiai informacijai atnaujinti. Oficialiosios statistikos portale skelbiama lyčių ir lygybės statistinė informacija papildyta rodikliais, apibūdinančiais lyčių lygybę (darbo rinkos, švietimo, moterų verslumo srityse, smurto lyties pagrindu ir kt.). Parengti ir Oficialiosios statistikos portale paskelbti Jungtinių Tautų organizacijos darnaus vystymosi darbotvarkės iki 2030 m. rodikliai (5 tikslas – Lyčių lygybė) Lietuvos rodikliai.

Oficialiosios statistikos portale Interaktyviajame atlase paskelbta statistinė informacija apie socialinę-demografinę statistiką pagal apskritis ir savivaldybes (<https://osp.stat.gov.lt/interaktyvus-atlasas>).

Taip pat, 2018 m. - išanalizuotos lyčių lygybės rodiklių rengimo pagal apskritis ir savivaldybes galimybės. Išnagrinėtos lyčių lygybės potėmės Interaktyviajame atlase (<https://osp.stat.gov.lt/interaktyvus-atlasas>) sukūrimo galimybės, numatyta atvaizduoti ne

mažiau kaip 30 lyčių lygybės rodiklių pagal savivaldybes bei paskelbti detalesni lyčių statistikos rodikliai.

Visoms su lyčių statistika susijusioms priemonėms įgyvendinti 2018 m. iš bendrųjų Lietuvos statistikos departamento asignavimų buvo skirta 9,9 tūkst. eurų.

Įgyvendinant Veiksmų plano priemonę 8.3. „Vykdant Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos įgyvendinimo stebėseną, tirti neįgalių moterų padėtį“, 2018 metais Lietuvos neįgaliųjų draugija, Neįgaliųjų reikalų departamento užsakyta, atliko Neįgaliųjų moterų ir mergaičių padėties analizę. Apklausta 800 neįgalių moterų ir 150 neįgalių mergaičių. Apklausa buvo vykdoma siekiant išsiaiškinti gyvenimo sritis, kuriose moterys ir mergaitės su skirtinga negalia patiria diskriminaciją ir identifikuoti priemones, kurios padėtų šią diskriminaciją mažinti ir naikinti.

Atliktos analizės ataskaitą galima rasti Departamento internetiniame puslapyje adresu: <http://www.ndt.lt/neigaliuju-teisiu-konvencija/tyrimai-2018-m/>

KETVIRTASIS PROGRAMOS TIKSLAS **Skatinti lyčių aspekto integravimą**

ŠVIETIMO IR MOKSLO SRITYJE

9 uždavinys. Skatinti merginas ir vaikus rinktis „netradicines moterims ir vyrams“ studijų kryptis, profesijas

Įgyvendinant Veiksmų plano priemonę 9.1. „Atlikti mokinio knygos „Karjeros vadovas“ užduočių analizę lygių galimybių aspektu ir pateikti rekomendacijas naujai rengiamų mokymo priemonių autoriams“ ir priemonę **9.2** „Parngti karjeros specialistams rekomendacijas dėl priemonių, padedančių spręsti lygių galimybių klausimą, teikiant profesinio orientavimo paslaugas mokiniams“ Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centras bendradarbiaujant su Lietuvos edukologijos universitetu parengė įvairaus tipo rekomendacijas, karjeros ugdymo specialistams, dėl pedagoginių priemonių ir didaktinių nuostatų, įgalinančių spręsti lygių galimybių klausimą, ugdant mokinių karjeros kompetencijas. Su rekomendacijomis galima susipažinti tinklalapyje : <http://mukis.lt/>

Įgyvendinant Veiksmų plano priemonę 9.3 „Organizuoti mokiniams informacinius renginius, populiarinančius lyčių lygybę“, Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centras su Vilniaus teritorinio karo prievolės ir komplektavimo padaliniu organizavo 2 informacinius renginius, mokiniams, lyčių lygybei skatinti: „Kodėl verta rinktis kariuomenę? Kariuomenė – merginų ir/ar vaikų pasirinkimas?“.

Taip pat, kartu su Vilniaus Gedimino technikos universiteto dėstytojais buvo suorganizuotas informacinis renginys mokiniams „Inžinerinės profesijos – merginų ir/ar vaikų pasirinkimas?“

Įgyvendinant Veiksmų plano priemonę 9.4 „Pildyti rubriką Vyrų ne moterų profesijos – kur dėti kablelį Mokinių ugdymo karjerai informaciniame svetainėje www.mukis.lt“, Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centras papildė rubriką „Vyrų ne moterų profesijos – kur dėti

kablelį“ 2 naujais pranešimais: „Kai profesija – viena tarp vyrų“ , „Ji – kosmoso palydovų inžinierė“ (326 apsilankymai, iš jų 270 unikalūs. <http://www.mukis.lt/lt/vyru-ne-moteruhgad.html>)

11 uždavinys. Skatinti nediskriminacinį požiūrį į moteris ir vyrus vadovėliuose ir kitoje mokymo medžiagoje

Įgyvendinant Veiksmų plano priemonę 11.2 „Organizuoti seminarą vadovėlių ir mokymo priemonių autoriams „Kaip vadovėliuose ir kitose mokymo priemonėse išvengti stereotipinio požiūrio į skirtingas lytis“, Ugdymo plėtotės centras suorganizavo seminarą vadovėlių ir mokymo priemonių vertintojams, kaip atpažinti ir suprasti lyčių stereotipus vadovėliuose ir kitose mokymo priemonėse. Sekantis seminaras, skirtas vadovėlių ir mokymo priemonių autoriams, „Kaip vadovėliuose ir kitose mokymo priemonėse išvengti stereotipinio požiūrio į skirtingas lytis“ planuojamas 2019 metais.

SVEIKATOS APSAUGOS SRITYJE

12 uždavinys. Užtikrinti gimdos kaklelio, krūties, prostatos vėžio patikros galimybę ir informacijos apie tokią patikrą teikimą

Įgyvendinant Veiksmų plano priemonę 12.1 „Skleisti mokslo įrodymais pagrįstą informaciją apie dalyvavimo prevencinėse programose privalumus, naudą moterų ir vyrų gyvenimo trukmei“, **12.2** „Įgyvendinti gimdos kaklelio ir krūties vėžio prevencines programas“ ir **12.3** „Įgyvendinti priešinės liaukos vėžio ankstyvosios diagnostikos programą“, Sveikatos apsaugos ministerija informavo, kad 2018 metais 119 tūkst. moterų buvo patikrintų dėl gimdos kaklelio vėžio, 106 tūkst. Moterų buvo patikrintų dėl krūties vėžio ir 96 tūkst. Vyrų buvo patikrintų dėl priešinės liaukos vėžio.

Įgyvendinant Veiksmų plano priemonę 12.4 „Atlikti Sveikatos apsaugos ministerijai pavaldžių asmens sveikatos priežiūros įstaigų apklausą apie patvirtintus priemonių planus lygių galimybių politikos priemonėms diegti (dėl atitikties Lietuvos Respublikos darbo kodekso reikalavimams)“, parengė ir išplatino 12 informacinių pranešimų.

Taip pat informavo, kad siekiant kuo geriau informuoti Lietuvos žmones apie galimybę nemokamai pasitikrinti sveikatą, Valstybinės ligonių kasa nuo 2017 m. vasario iki 2018 m. vasario mėnesio įgyvendinimo vieną pirmųjų, tokio tipo, socialinių projektų Europos Sąjungoje - „Kylame į kovą su vėžiu“ bei susijusias prevencinių programų viešinimo priemones.

Prie projekto įgyvendinimo prisidėjo Pagalbos onkologiniams ligoniams asociacija (POLA), verslo įmonės bei telekomunikacijų bendrovės „Tele2“, „Telia Lietuva“, „Bitė Lietuva“, didžiausias šalyje naujienų portalas „Delfi“, Tv3 televizija, lauko reklamos įmonė „JCDecaux“, savaitraštis „Lietuvos sveikata“, radijo stotis ExtraFM.

Projekto metu, visiems šalies gyventojams, buvo siunčiamos trumposios SMS žinutės, kuriomis buvo kviečiama nemokamai išsirtinti, pagal veikiančias prevencines programas dėl gimdos kaklelio, prostatos, storosios žarnos, krūties vėžio. Tuo pat metu, informaciniai

partneriai intensyviai ragino gyventojus nedelsti ir kreiptis į šeimos gydytoją. Buvo išleisti plakatai ir kalbėta pirminės asmens sveikatos priežiūros ir kitose gydymo įstaigose.

Projekto laikotarpiu taipogi buvo surengtos 2 spaudos konferencijos – vienoje jų (2017 m.) buvo pristatyta idėja ir pasirašoma bendradarbiavimo sutartis, kitoje – pristatyti socialinio projekto rezultatai (2018 m.).

Organizatorių duomenimis, daugiau kaip 80 procentų į tikslinę grupę patenkančių gyventojų sužinojo apie galimybę nemokamai dalyvauti prevencinėse programose, o maždaug kas ketvirtas šalies gyventojas jose sėkmingai dalyvavo.

Atkreiptinas dėmesys, kad visos šiame projekte dalyvaujančios šalys dirbo neatlygintinai, o išlaidas, susijusias su šio projekto įgyvendinimu, dengė savo lėšomis, įskaitant žiniasklaidos priemones bei mobiliųjų tinklų operatorius.

Projekto laikotarpis:

Parengta, atspausdinta 25 000 lankstinukų „Svarbiausi dalykai apie ligų prevencijos programas“. Šį lankstinuką galima atsispausdinti atidarius nuorodą:

<http://www.vlk.lt/leidiniai/leidiniai-2018/Documents/VLK%20lankstukas%20Prevecija.pdf>

Parengta, atspausdinta 2 000 plakatų „Kviečiame nemokamai pasitikrinti pagal šias prevencines programas!“. Šį plakatą galima atsispausdinti atidarius nuorodą:

<http://www.vlk.lt/leidiniai/leidiniai-2018/Documents/VLK%20plakatai%20A2%201.pdf>

Visa aktuali informacija apie prevencines programas yra skelbta ir prieinama VLK interneto svetainės skyriuje „Prevencinės programos“: <http://www.vlk.lt/veikla/veiklos-sritys/prevencines-programos>

VLK interneto svetainėje išplatinti pranešimai, VLK Facebook paskyroje, per naujienu agentūrą BNS, nacionalinę ir regioninę bei vietos žiniasklaidą:

- 2018-01-18 Ligonijų kasos kviečia dalyvauti vėžio prevencinėse programose (video)
- 2018-01-23 Gerės prieinamumas nemokamai pasitikrinti dėl onkologinių ligų (SAM)
- 2018-02-02 Vis daugiau žmonių pasinaudoja galimybe nemokamai pasitikrinti sveikatą
- 2018-02-27 Druskininkiečiams priminta apie nemokamą rimtų ligų prevenciją (Vilniaus TLK)
- 2018-04-16 Daugiausiai dėl krūties vėžio tikrinamasi Šiauliuose
- 2018-06-15 Širdies ir kraujagyslių ligos: specialistai kviečia nemokamai pasitikrinti
- 2018-06-22 Viena iš dažniausių ligų Lietuvoje: pasitikrina tik kas ketvirtas
- 2018-09-14 Specialistai kviečia vyrus nedelsti pasitikrinti sveikatą (video)
- 2018-09-28 Pasaulinė širdies diena minėta kartu su partneriais (Panevėžio TLK)

- 2018-10-01 Pasaulinę širdies dieną gyventojai raginami pasitikrinti dėl širdies ir kraujagyslių ligų
- 2018-11-16 Ligonių kasos: dėl prostatos vėžio pasitikrina tik kas ketvirtas vyras
- 2018-11-19 Šiaulių teritorinė ligonių kasa paslaugas gyventojams pristatys parodoje (Šiaulių TLK)
- 2018-12-17 Šeimos medicinos rezidentė: rūpintis sveikata reikia net jaučiantis gerai

Papildomai, 2018 m. Rugsjūčio mėnesį VLK pradėjo neribotą laiką truksiantį ir visą Lietuvą apimantį vaizdo komunikacijos projektą – „Žinoti sveika“. Kurio metu gydymo įstaigos ir vaistinės, visuomenės sveikatos centrai ir biurai, savivaldybės, švietimo įstaigos, bibliotekos ir kitos institucijos buvo pakviestos transliuoti VLK sukurtus įvairius: infografikus, informacinius ir socialinės reklamos klipus, tarp jų ir apie ligų prevenciją. Nemaža dalis įstaigų ir kai kurios vaistinės prisijungė ir transliuoja ligonių kasų kuriamą vaizdo medžiagą savo ekranuose ir/ar monitoriuose. VLK sukurtus filmukus galima pamatyti YouTube, Facebook paskyrose, infografikus – Instagram, Flickr paskyrose, VLK interneto svetainėje (skelbiami kartu su naujienomis), vaizdo medžiaga platinama ir per naujienų portalą BNS Spaudos centrą. Taip pat, Buvo užsakytas ir sukurtas mobilus stendas apie ligų prevenciją, eksponuojamas pagal poreikį.

KULTŪROS SRITYJE

14 uždavinys. Vertinant šalies kūrėjų indėlį į kultūrą ir meną, skatinti laikytis lyčių lygybės principo ir 15 uždavinys. Skatinti didesnę vyrų dalyvavimą kultūrinėse iniciatyvose

Igyvendinant Veiksmų plano priemonę 14.1. „Informuoti ekspertus, vertinančius projektų paraiškas, apie būtinybę laikytis lyčių lygybės principo vertinant pateiktas projektų paraiškas“ ir **15.1** „Informuoti kultūros projektus vykdančias įstaigas apie vyrų aktyvumo skatinimo kultūros srityje svarbą“, 2018 m. 2030 Strategijos rengimo pristatymo visuomenei bei viešųjų diskusijų metu, visuomenė ir ekspertai buvo informuoti apie prioritetą - KULTŪRA. Diskusijų metu buvo aptarta patobulinta dokumento versija, pabrėžta, jog rengiant Strategiją vadovautasi Moterų ir vyrų lygių galimybių programoje minima tolygi kultūrinių paslaugų prieinamumo siekiamybė, bei išsamiai apibūdinta dabartinė situacija.

Taip pat lygių moterų ir vyrų galimybių principai buvo pristatyti Lietuvos kultūros tarybos nariams, vertinantiems kultūros srities projektus bei Kultūros ministerijos apdovanojimų teikimo komisijų nariams bei sprendžiantiems dėl apdovanojimų, premijų kultūros srityje teikimo.

APLINKOS SRITYJE

16 uždavinys. Didinti visuomenės informuotumą aplinkos klausimais

Igyvendinant Veiksmų plano priemonę 16.1 „Vykdyti visuomenės informavimą, formuojant gyventojų aplinkosauginį sąmoningumą ir į visuomenės informavimo projektus integruoti lyčių lygybės aspektą, stebint skirtingus moterų ir vyrų vartojimo įpročius, jų suvokimą ir informuotumo lygį“, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija didino visuomenės

informuotumą aplinkos klausimais. 2018 metais buvo įsipareigota pasiekti bent 64 proc. vyrų ir 60 proc. moterų, informuotų aplinkos apsaugos klausimais. Remiantis Eurobarometro tyrimo „Piliečių požiūris į aplinką“ duomenimis. Naujausiame Eurobarometro tyrime (2017 m. rugsėjis-spalis) nebekeliamas klausimas apie informuotumą aplinkos klausimais, taip pat nėra žinoma, ar šis klausimas bus keliamas ir artimiausiame Eurobarometro tyrime (2019 ar 2020 m.) apie piliečių požiūrį į aplinką. Dėl to tiksliai nustatyti, ar tiek, kiek buvo įsipareigota Veiksmų plane pasiekti informuotų apie aplinką vyrų ir moterų proc. 2018 metais, šiuo metu neįmanoma. Tačiau, surinkti statistikai apie šio uždavinio įgyvendinimą, 2018 m. spalį-lapkričių, Aplinkos ministerija užsakė ir atliko reprezentatyvią Lietuvos gyventojų apklausą. Buvo apklausta 1033 15-74 metų amžiaus asmenų. Paaiškėjo kad, vienoda dalis vyrų ir moterų Lietuvoje jaučiasi gerai informuoti aplinkos klausimais, t. y. po 50 proc. vyrų ir moterų. Remiantis šiuo tyrimu, nepakankamai informuoti jaučiasi 35 proc. vyrų ir 37 proc. moterų.

17 uždavinys. Skatinti nevyriausybinę organizacijų aktyvumą aplinkos srityje integruojant lyčių aspektą

Įgyvendinant Veiksmų plano priemonę 17.1 „Rengti seminarus vietos bendruomenėse darnaus vystymosi ir klimato kaitos temomis, integruojant lyčių lygybės aspektą“, Aplinkos ministerija skatino moterų aktyvumą aplinkosaugos srityje. Buvo organizuojami seminarai ir siekta, jog juose 2018 metais sudalyvautų ne mažiau kaip 50 moterų. Taip pat, buvo organizuojami praktiniai seminarai vietos bendruomenėms apie darnų vystymąsi ir aplinkosaugos suvokimą lyčių lygybės aspektu. Juose sudalyvavo 242 moterys ir 27 vyrai. Viso, 2018 metais, buvo suorganizuota 13 seminarų. Atkreiptinas dėmesys, jog Lietuvoje aplinkosauga labiau domisi ir susijusiose veiklose moterys dalyvauja kur kas aktyviau nei vyrai.

KRAŠTO APSAUGOS SRITYJE

18 uždavinys. Didinti specialistų, galinčių konsultuoti ir mokyti moterų ir vyrų lygybės klausimais ir dirbti tarptautinėse misijose patarėjais, skaičių

Įgyvendinant Veiksmų plano priemonę 18.1 „Į Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos mokomųjų dalykų programas įtraukti moterų ir vyrų lygių galimybių temas“, buvo:

- į visas bakalauro studijų programas įtrauktas dėstymo dalykas „Humanitarinė teisė“: dėstoma medžiaga apie Jungtinių Tautų Organizaciją, jos struktūrą, veiklą, pagrindinius dokumentus, supažindinama su Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucijos Nr. 1325 (2000) dėl moterų, taikos ir saugumo (toliau – JTST rezoliucija Nr. 1325 (2000)) turiniu ir įgyvendinimo priemonėmis;
- į bakalauro studijų programą „Moderniųjų gynybos technologijų vadyba“ įtraukta tema „Humanitarinė teisė ir tarptautiniai konfliktai“ ir nagrinėjamos tokios temos: Pagrindiniai tarptautinės teisės principai ir žmogaus teisės; Konflikto sąvoka ir struktūra, smurtas ir jo struktūra; Kritiniai konflikto aspektai – galia, žmogaus teisės, kultūra ir identitetas; Žmogaus teisės konfliktų valdymas;
- į bakalauro studijų programą „Tarptautinės organizacijos“ yra įtraukta ir dėstoma viena iš JT rezoliucijų lyčių lygybės klausimu;

- į magistrantūros studijų programą „Tarptautinių santykių teorijos“ yra įtraukta feminizmo tarptautinėje politikoje tema;
- Humanitarinių mokslų katedros lektoriai skaito visiems privalomą dalyką „Etika ir etiketas“: dėstant temą „Šiuolaikinės visuomenės dorovinės problemos“, nagrinėjamas moterų ir vyrų lygių galimybių klausimas, remiantis NATO karininkų rengimo kvalifikaciniais reikalavimais;
- Užsienio kalbų katedra į anglų kalbos mokymo programą įtraukė temą, susijusią su moterų ir vyrų lygių galimybių klausimais; šios katedros dėstytojai moko neutralios terminologijos lyčių klausimais.

Įgyvendinant Veiksmų plano priemonę 18.2 „Rengti specialistus, galinčius konsultuoti ir mokyti moterų padėties ginkluotuose konfliktuose klausimais bei dirbti tarptautinėse operacijose (misijose) moterų ir vyrų lygių galimybių reikalų patarėjais“, buvo parengtas atstovas, galintis konsultuoti ir mokyti moterų padėties ginkluotuose konfliktuose klausimais, bei dirbti tarptautinėse operacijose (misijose) moterų ir vyrų lygių galimybių tema. Taip pat, atstovas, iš Lietuvos kariuomenės Gynybos štabo, baigė lyčių patarėjo kursus (angl. GENAD Gender Advisor course) Švedijos kariuomenės tarptautiniame mokymų centre SWEDINT (angl. The Swedish Armed Forces International Centre), kurie truko 20 dienų.

Įgyvendinant Veiksmų plano priemonę 18.4 „Įtraukti moterų padėties ginkluotuose konfliktuose temas į karių ir civilių mokymus, rengiamus prieš misijas“, LK Gynybos štabo atstovai į tarptautines operacijas (misijas) vykstantiems kariams skaitė paskaitas (kiekvienos trukmė – 1 val.) apie JTST rezoliuciją Nr. 1325 (2000) ir apie kitų su ja susijusių rezoliucijų reikalavimus ir įgyvendinimo priemones. Paskaitos buvo skaitomos kariams, kurie rengiasi tarptautinėms operacijoms (misijoms) Afganistane, Irake, Malyje, Somalyje, Kosove, Turkijoje, Viduržemio jūros regione. Šias paskaitas išklaušė iš viso 141 karys, iš jų 9 moterys ir 132 vyrai. Per paskaitas išdėstyti pagrindiniai kultūriniai, socialiniai ir ekonominiai reikalavimų vyrams ir moterims, berniukams ir mergaitėms skirtumai, principai, galimos įvairių situacijų pasekmės. Klausytojai buvo supažindinti su lyčių aspektų tarptautinėse operacijose svarba, pagrindiniais terminais ir sąvokomis, moterų ir vaikų padėtimi karinių konfliktų regionuose ir konkrečios operacijos rajone, taikdarių veiksmais, galinčiais pakeisti situaciją, ir kt.

Praktiniai mokymai civiliams, vykstantiems į tarptautines operacijas (misijas), apie JTST rezoliucijos Nr. 1325 (2000) nuostatų įgyvendinimą nebuvo rengiami. Atkreiptinas dėmesys, kad, sumažėjus Lietuvos kariniam ir civiliniam indėliui Afganistane, bendras mokymo poreikis tapo mažiau aktualus.

2019 m. numatoma siųsti vieną specialistą į patarėjų lyčių klausimais rengimo kursus (angl. GENAD Gender advisor course) Švedijoje.

TEISINGUMO PRIEINAMUMO SRITYJE

19 uždavinys. Gerinti visuomenės, ypač kaimo moterų, informuotumą apie teisių gynimo priemones, įskaitant galimybę gauti nemokamą teisinę pagalbą

Įgyvendindama uždavinį, Teisingumo ministerija informavo, kad 2018 metais buvo daug dėmesio skirta visuomenės informuotumui, apie valstybės garantuojamą

teisinę pagalbą vyrams ir moterims, užtikrinti. Buvo atnaujinama informacija interneto svetainėse www.tm.lrv.lt ir www.teisinepagalba.lt/ bei dirbama, kad savivaldybės taip pat būtų įgalintos vykdyti visuomenės informavimą, organizuoti ir teikti pirminę teisinę pagalbą. Populiariausiai visuomenės informavimo būdais yra pasirinkta informacijos pateikimas skelbimų lentose, stenduose, plakatų eksponavimas viešose vietose, informacijos publikavimas savivaldybių interneto puslapiuose, lankstinukų ir kitos informacinės medžiagos platinimas, informacinių pranešimų žiniasklaidoje skelbimas ar susitikimų su gyventojais organizavimas. Detalesnę informaciją apie kiekvienos savivaldybės vykdytas informavimo apie valstybės garantuojamą teisinę pagalbą priemones 2018 m. galima rasti čia: <http://vgtpt.lrv.lt/uploads/vgtpt/documents/files/VEIKLOS%20ATASKAITA%202018.pdf>

Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba (toliau – Tarnyba), kuri užtikrina antrinės teisinės pagalbos teikimą ir koordinavimą, atsižvelgdama į 2018 m. veiklos plano priemonę „*efektyviai administruoti paslaugas, palengvinančias asmenims pažeistų teisių gynimą*“, vykdė gyventojų informavimo apie Tarnybos teikiamas paslaugas veiksmus. Informaciją apie valstybės garantuojamą teisinę pagalbą bei Tarnybos teikiamas paslaugas buvo platinama šiais būdais: [plakatai](#), [lankstinukai](#) ir skaidrės. Tarnyba išleido akliesiems leidinį brailio raštu, kuris buvo išplatintas per aklųjų bibliotekas ir kartu su silpnaregių periodiniu leidiniu. Taip pat buvo išleisti 6 vaizdo siužetai skirti tiek regos, tiek klausos negalių turintiems žmonėms. Tarnyba 2018 m. dalyvavo susitikimuose su tikslinėmis grupėmis bei publikavo 30 pranešimų įvairiose visuomenės informavimo priemonėse. Detalesnę informaciją apie Tarnybos priemones, skirtas visuomenės informavimui apie valstybės garantuojamą teisinę pagalbą galima rasti čia: <http://vgtpt.lrv.lt/uploads/vgtpt/documents/files/VEIKLOS%20ATASKAITA%202018.pdf>

TARPTAUTINIO BENDRADARBIAVIMO SRITYJE

20 uždavinys. Didinti Lietuvos indėlį tarptautinių organizacijų veikloje, susijusioje su moterų ir vyrų lygybės politikos įgyvendinimu, ir skleisti Lietuvos gerąją patirtį

Įgyvendinant Veiksmų plano priemonę 20.5. „Vykdyti Lietuvos įsipareigojimus dėl Jungtinių Tautų konvencijos dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo“ ir **20.6.** „Parengti ir pristatyti ataskaitą dėl Jungtinių Tautų Moterų diskriminacijos panaikinimo komiteto (CEDAW) rekomendacijų dėl JT konvencijos dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo Lietuvoje įgyvendinimo“ Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos iniciatyva, buvo išversta į lietuvių kalbą bei išplatinta Jungtinių Tautų Moterų diskriminacijos panaikinimo komiteto rekomendacija dėl JT konvencijos dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo Lietuvoje įgyvendinimo.

Įgyvendinant Veiksmų plano priemonę 20.11 „Organizuoti CEDAW narių renginį Lietuvoje“, 2018 m. birželio 25–26 d. Užsienio reikalų ministerija kartu su Lietuvos Respublikos Seimu ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerija surengė tarptautinę konferenciją „Prekyba žmonėmis globalios migracijos kontekste: nacionaliniai, regioniniai ir tarptautiniai aspektai“. Konferencijos tikslas buvo inicijuoti diskusiją apie naujos JT Moterų diskriminacijos panaikinimo komiteto (toliau – CEDAW) bendrosios rekomendacijos dėl prekybos moterimis galimą turinį. Konferencijos metu JT institucijų (CEDAW, Tarptautinės darbo organizacijos, Pasaulio sveikatos organizacijos, Vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biuro) ir nevyriausybinių organizacijų atstovai pristatė globalių prekybos moterimis padėjtį, teikė rekomendacijas, kokios temos ir problemos turėtų būti spręstinos būsima CEDAW bendrąja rekomendacija.

Įgyvendinant Veiksmų plano priemonę 20.12 „Remti Lietuvos ekspertės pirmininkavimą CEDAW ir kitomis priemonėmis stiprinti lyčių lygybės Lietuvoje įvaizdį tarptautinėse organizacijose Ženevoje“, siekdama sustiprinti pažangų Lietuvos įvaizdį ir matomumą lyčių lygybės ir moterų teisių užtikrinimo srityje bei suteikdama Lietuvos paramą CEDAW pirmininkės prof. D. Leinartės veiklai, Lietuvos Respublikos nuolatinė atstovybė prie JT biuro ir kitų tarptautinių organizacijų Ženevoje (toliau – Atstovybė Ženevoje) organizavo ciklo „Lietuvos, kaip vienos pasaulio lyderių lyčių lygybės srityje, įvaizdžio stiprinimas ir parama Lietuvos atstovės pirmininkavimui JT Moterų diskriminacijos panaikinimo komitete“ renginius.

Remdama CEDAW pirmininkės prof. D. Leinartės iniciatyvą siekti glaudesnės CEDAW sąveikos su Ženevoje veikiančiomis tarptautinėmis organizacijomis, 2018 m. liepos 17 d. Atstovybė Ženevoje organizavo D. Leinartės ir kitų CEDAW narių diskusiją su Pasaulio sveikatos organizacijos (toliau – PSO) pareigūnais, atsakingais už PSO veiklos lyčių lygybės aspektus. Taipogi, į JT biuro Ženevoje kultūros renginių programą buvo įtrauktą fotografijų parodą „Dirbančios motinos portretas“, kurią 2018 m. rugsėjo 10 d. atidarė Lietuvos Respublikos nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius A. Krivas ir JT biuro Ženevoje kultūros renginių programos vadovas F. Pisano. Paroda atspindėjo lyčių lygybės, karjeros ir šeimos balanso globaliame pasaulyje, moterų ir vaikų teisių problematiką.

2018 m. lapkričio 8 d. Atstovybė Ženevoje buvo organizuotas renginys, skirtas CEDAW pirmininkės prof. D. Leinartės pirmininkavimui apibendrinti. Renginyje dalyvavo CEDAW nariai, JT Žmogaus teisių tarybos (toliau – ŽTT) pirmininko pavaduotojas, Vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biuro atstovai, kitų nuolatinių atstovybių Ženevoje vadovai ir diplomatai.

Įgyvendinant Veiksmų plano priemonę 20.14 „Įgyvendinti Lietuvos vystomojo bendradarbiavimo ir paramos demokratijai projektus, skirtus Europos Sąjungos Rytų partnerystės ir besivystančioms valstybėms, bei kitas iniciatyvas lyčių lygybės srityje“, Užsienio reikalų ministerija įvykdė 10 Lietuvos vystomojo bendradarbiavimo ir paramos demokratijai projektų, moterų ekonominio ir socialinio aktyvumo skatinimo, lyčių lygybės skatinimo, perkeltų asmenų integracijos į vietos bendruomenę užtikrinimo, psichologinės pagalbos smurtą patyrusios moterims srityse. Projektai įgyvendinti Armėnijos Respublikoje, Moldovos Respublikoje, Mongolijoje, Palestinoje, Sakartvele, Ukrainoje. Lyčių lygybė yra

viena iš prioritetinių vystomojo bendradarbiavimo sričių, kuri 2018 m. susilaukė itin didelio paraišių teikėjų dėmesio. Gavus daugiau projektų paraišių lyčių lygybės tema, buvo skirta daugiau lėšų – vietoj planuotų 50 tūkst. eurų skirta 129 tūkst. eurų, ir įgyvendinta daugiau projektų – vietoj planuotų 5 projektų įgyvendinta 10.

Užsienio reikalų ministerija, vystomojo bendradarbiavimo parama ir humanitarine pagalba, prisidėjo prie JT Saugumo Tarybos rezoliucijos Nr. 1325 (2000) ir kitomis rezoliucijomis sudarytos globalios darbotvarkės „Moterys, taika ir saugumas“ įgyvendinimo. 2018 m. buvo skirtas savanoriškas 20 tūkst. eurų įnašas JT Moterų taikos ir humanitariniam fondui (angl. Women's Peace and Humanitarian Fund). Lietuvos gerosios patirties perdavimas lyčių lygybės tematika įgyvendinant projektus vertinamas labai teigiamai.

Įgyvendinant Veiksmų plano priemonę 20.15 „Pirmininkauti Demokratijų bendrijos darbo grupei „Moterys ir demokratija“, kartu su tarptautinėmis demokratijos plėtros organizacijomis organizuoti renginius ir projektus“, 2018 m. sausio 15–16 d. Užsienio reikalų ministerijos atstovė, kaip Demokratijų bendrijos (toliau – DB) Moterų ir demokratijos darbo grupės (toliau – MDDG) pirmininkė, sukvietė MDDG susitikimą Varšuvoje, kuriame buvo aptarti darbo grupės veiklos aktyvinimas, plėtros perspektyva ir veiklos planas, suderinti veiksmai su DB sekretoriatu. MDDG susitikime su DB generaliniu sekretoriumi Užsienio reikalų ministerijos atstovė taip pat pristatė Pasaulio moterų politikos lyderių suvažiavimą vyksiantį Vilniuje 2018 m. birželio 6–8 d. ir pakvietė DB dalyvauti.

Paminėtina, kad Pasaulio moterų politikos lyderių suvažiavime Užsienio reikalų ministerijos iniciatyva MDDG surengė atskirą Pasaulio moterų politikos lyderių suvažiavimo sesiją tema „Moterys: galinga jėga smurtinio ekstremizmo prevencijai ir kovai su juo“, į kurią pranešėjomis buvo pakviestos Europos Sąjungos (toliau – ES), Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos (toliau – NATO), Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (toliau – ESBO) patarėjos moterų teisių klausimais ir tarptautinių nevyriausybinų organizacijų atstovės.

2018 m. vasario 6 d. Osle vykusiame DB Valdančiosios Tarybos 27-ojoje sesijoje Užsienio reikalų ministerijos atstovė, kaip MDDG pirmininkė, pristatė pusės metų MDDG veiklos ataskaitą.

Įgyvendinant Veiksmų plano priemonę 20.16 „Koordinuoti Lietuvos pasisakymus Jungtinėse Tautose, kitų tarptautinių organizacijų sesijose, debatuose, įvairiose iniciatyvose ir prisidėti prie lyčių lygybės bei moterų įgalinimo pasaulyje skatinimo“, Užsienio reikalų ministerija aktyviai koordinavo Lietuvos pasisakymus JT, kitų tarptautinių organizacijų sesijose, debatuose, įvairiose iniciatyvose ir prisidėjo prie lyčių lygybės bei moterų įgalinimo pasaulyje skatinimo.

Užsienio reikalų ministerija parengė viso 7 nacionalinius pasisakymus ir prisijungė prie 11 bendrų pareiškimų. Taip pat, 2018 m. kovo 8 d. pasisakyta bendrame Lietuvos Respublikos nuolatinės misijos Jungtinėse Tautose (toliau – Misija JT) ir Maroko nuolatinės misijos JT renginyje Tarptautinės moters dienos proga Niujorke.

Lietuva prisijungė prie 5 bendrų pareiškimų: JT Saugumo Taryboje – prie Baltijos valstybių pasisakymo dėl moterų, taikos ir saugumo; JT Generalinės Asamblėjos Trečiojo komiteto sesijos metu – prie 2 NB8 pareiškimų dėl moterų padėties ir dėl lytinės ir reprodukcinės sveikatos ir prie 2 tarpregioninių pareiškimų, prieštaraujančių bandymams perrašyti Pekino deklaracijoje sutartas nuostatas. 2018 m. Lietuvos Respublikos nuolatinė atstovė JT, ambasadorė A. Plepytė prisijungė prie neformalios JT Lyčių čempionų grupės, o Misija JT prisijungė prie neformalios JT Kovos su seksualiniu priekabiavimu draugų grupės. 2018 m. tęstas aktyvus įsitraukimas į JT Moterų ekonominio įgalinimo čempionų, Moterų, taikos ir saugumo bei Lyčių lygių galimybių užtikrinimo draugų grupių veiklą.

Lietuva parengė 3 nacionalinius pasisakymus ŽTT 38-ojoje ir 39-ojoje sesijose Ženevoje: pasisakymą dėl moterų diskriminacijos interaktyviame dialoge kovos su moterų diskriminacija ir prekyba žmonėmis klausimais; pasisakymą interaktyviame dialoge su JT specialiuoju pranešėju teisei į sveikatą, kuriuo išreikštas susirūpinimas dėl sulaukytų ir įkalintų moterų diskriminacijos ir jų patiriamo smurto; pasisakymą debatuose su Vyriausiąja žmogaus teisių komisare, kuriuo akcentuota kovos su smurtu prieš moteris tema, pasidžiaugta sėkmingai įgyvendintomis bendromis Vyriausiosios žmogaus teisių komisarės M. Bachelet ir Lietuvos Respublikos Prezidentės D. Grybauskaitės iniciatyvomis kovos su smurtu prieš moteris klausimais.

Lietuva prisijungė prie 6 NB8 pareiškimų ŽTT 38-osios ir 39-osios sesijų metu: dėl kovos su smurtu prieš moteris; dėl moterų diskriminacijos panaikinimo; dėl smurto prieš moteris žmogaus teisių gynėjas ir moterų organizacijas skaitmeninėje erdvėje; dėl moterų teisių skatinimo didinant jų prieigą ir dalyvavimą informacinių technologijų srityje; dėl Vienos deklaracijos ir veiksmų plano įgyvendinimo užtikrinant moterų ir mergaičių teises; dėl lyties aspekto integravimo į ŽTT darbą.

Lietuva parengė 3 nacionalinius pasisakymus Europos Taryboje (toliau – ET). 2018 m. vasario 14 d. Lietuva pasisakė ET Ministrų Komiteto (pavaduotojų) posėdyje nuomonių apsikeitimo metu su ET Žmogaus teisių komisaru N. Muižnieks dėl lyčių lygybės, moterų įgalinimo ir ET Konvencijos dėl smurto prieš moteris ir smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir kovos su juo. 2018 m. spalio 24 d. Lietuva pasisakė ET Ministrų Komiteto (pavaduotojų) posėdžio diskusijoje su ET Kovos su smurtu prieš moteris ir smurtu artimoje aplinkoje ekspertų grupės GREVIO prezidente F. Acar dėl moterų teisių bei lyčių lygybės klausimo svarbos Lietuvoje ir informavo apie įvykius, susijusius su ET Konvencijos dėl smurto prieš moteris ir smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir kovos su juo galimu ratifikavimu. 2018 m. lapkričio 28 d. Lietuva pasisakė ET Ministrų Komiteto (pavaduotojų) posėdžio metu, vykstant dialogui su ET žmogaus teisių komisare D. Mijatovič, ir išsakė paramą moterų įgalinimui ir kovai su smurtu prieš moteris.

2018 m. kovo 14 d. Moterų padėties komisijos 62-osios sesijos metu Misija JT kartu su Prancūzijos ir Graikijos misijomis organizavo renginį Niujorke žurnalistų saugumo konfliktų zonos tema.

2018 m. birželio 6–8 dienomis Vilniuje, Lietuvos Respublikos Seime vyko Pasaulio moterų politikos lyderių suvažiavimas. Užsienio reikalų ministerija prie suvažiavimo prisidėjo įgyvendindama suvažiavimo dalyvių logistiką, inicijuodama suvažiavimo programos dalis,

surengdama ir moderuodama suvažiavimo diskusijas. Plenarinėje suvažiavimo diskusijoje, skirtoje naujiems lyderystės iššūkiams ir pasaulio saugumo padėčiai aptarti, dalyvavo užsienio reikalų ministras L. Linkevičius. Užsienio reikalų ministerija taip pat inicijavo suvažiavimo teminę diskusiją dėl lyčių lygybės principų integravimo formuojant ir įgyvendinant nacionalinius biudžetus ir prisidėjo prie diskusijos dėl prevencijos ir kovos su smurtiniu ekstremizmu.

2018 m. rugsėjo 28 d. Niujorke, JT Generalinės Asamblėjos aukšto lygio debatų savaitės metu, Misija JT organizavo renginį „Ekonominis augimas per moterų įgalinimą“, kuriam pirmininkavo Lietuvos Respublikos Prezidentė. Renginyje dalyvavo JT generalinis sekretorius, Pasaulio banko grupės prezidentas, JT vyriausioji žmogaus teisių komisarė, Estijos, Kroatijos ir Maltos prezidentės ir Bangladešo premjerė. Renginys baigtas 5 moterų verslo lyderių iš skirtingų regionų apdovanojimų ceremonija.

2018 m. spalio 4–5 d. Užsienio reikalų ministerija kartu su Lietuvos savivaldybių asociacija, Kauno miesto savivaldybe, Vytauto Didžiojo universitetu, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Šiaurės ministrų tarybos biuru Lietuvoje, Europos lyčių lygybės institutu (EIGE), Norvegijos ambasada Lietuvoje, Kauno technologijos universitetu, Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba surengė tarptautinę konferenciją „Lyčių lygybė savivaldoje: Šiaurės Europos patirtis“. Konferencijos metu pasisakė užsienio reikalų ministras L. Linkevičius, akcentuodamas kovos su smurtu prieš moteris ir tarptautinių įsipareigojimų stiprinimo ir įgyvendinimo svarbą.

2018 m. lapkričio 19–21 d. ET Pasaulio demokratijos forume (WFD) tema „Lyčių lygybė: kieno tai kova?“ Lietuvos Respublikos nepaprastoji ir įgaliotoji ambasadorė L. Jurevičienė moderavo diskusiją „Kaip sukurti saugią erdvę internete?“, kurioje buvo kalbama apie moterų patirtį ir siekį sumažinti seksizmo ir neapykantos kalbos apraiškas internetinėje erdvėje. Užsienio reikalų ministerijos iniciatyva 2018 m. lapkričio 20 d. Lietuvos kino edukacijos organizacijos „Meno avilio“ atstovės dalyvavo šio forumo apskritojo stalo diskusijoje „Ar daugiau moterų sukurtų filmų reiškia daugiau moteriškų filmų?“, pristatė tyrimą apie moterų padėtį Lietuvos kino industrijoje.

2018 m. lapkričio 27–30 d. Lietuvos Respublikos Seime ir Užsienio reikalų ministerijoje vyko tarptautinė ekspertų konferencija, skirta gerinti Lietuvos institucijų ir pilietinės visuomenės gebėjimus įgyvendinti JT darbotvarkę „Moterys, taika ir saugumas“ (toliau – Darbotvarkė). Diskusijose nustatytos dvi Darbotvarkės temos, kurios šiuo metu aktualiausios Lietuvos visuomenės raidos pažangai – kova su smurtu prieš moteris ir mergaites ir kova su prekyba moterimis ir mergaitėmis. Konferencija paklojo informacinius pamatus naujam Lietuvos veiksmų planui dėl Darbotvarkės įgyvendinimo, kurį rengs 2019 m. pradžioje sudaryta tarpinstitucinė darbo grupė.

2018 m. gruodžio 3 d. Lietuvos nuolatinė atstovybė ES surengė aukšto lygio diskusiją tema „2019 m. Europos Parlamento rinkimai: nuo moterų įgalinimo iki moterų valdžioje“. Renginys buvo skirtas moterų teisės balsuoti suteikimo Lietuvoje šimtmečiui paminėti. Diskusijoje pasisakė užsienio reikalų ministras L. Linkevičius, Seimo narė R. Morkūnaitė–Mikulėnienė, ES institucijų, nevyriausybių organizacijų, verslo atstovai, diplomatai, mokslininkai, moksleiviai. Šis renginys prisidėjo prie lyčių lygybės ir aktyvesnio moterų dalyvavimo

politikoje klausimo išlaikymo ES darbotvarkėje, taip pat ES ir nacionalinių institucijų, nevyriausybinių organizacijų, verslo bendradarbiavimo.

Papildomai, 2018 m. Užsienio reikalų ministerijos pastangomis į tarptautinių organizacijų rekomendacijas įtrauktas Lietuvai svarbias nuostatas. Lietuvos pastangomis į Moterų padėties komisijos 62-osios sesijos išvadas įtrauktos nuostatos dėl smurto prieš moteris ekonominių kaštų. ESBO Ministrų Taryba 2018 m. gruodžio 7 d. priėmė sprendimą dėl smurto prieš moteris prevencijos, į kurį įtraukta nuostata dėl smurto prieš moteris ekonominių kaštų.